

Міністерство освіти і науки України
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Рівне – 2018

Редакційна колегія:

- Сверлюк Я.В.**, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;
Павелків Р.В., доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;
Пелех Ю.В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з **науково-педагогічної та навчально-методичної роботи**;
Вербець В.В., доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту соціології Рівненського державного гуманітарного університету;
Mirosław Dymon Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski wydział muzyki;
Лісова С.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;
Малафік І.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;
Дем'янчук О.Н., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;
Потапчук Т.М., доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Шевчук С.І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва;
Цюлюпа С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Крижановська Т.І., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Сверлюк Л.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Буцяк В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Прокопович Т.Ю., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Радковська Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Филипчук М.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 22.02.2018 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2018. – Вип. 4. – 396 с.

ISBN 978-966-416-550-8

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Бурчак І.С.</i> Діагностика сформованості ціннісних орієнтацій майбутніх керівників дитячим ансамблем спортивно-бального танцю.....	6
<i>Іванова Л.І., Іванова Т.В.</i> Особливості початкового етапу фортепіанної підготовки учнів музичних шкіл.....	13
<i>Сверлюк Л.І., Куніцька І.В.</i> Теоретичні основи формування гуманних взаємин у дитячому хоровому колективі.....	19
<i>Лужна Л.М., Радковська Л.М.</i> Робота над поліфонічними творами з учнями-піаністами ДМШ (на прикладі "Нотного зошити А. М. Бах").....	26
<i>Матвійчук А.В.</i> Роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок майбутніх вчителів музичного мистецтва.....	32
<i>Наулік Н.В.</i> Розвиток навчального інтересу учнів-початківців в класі фортепіано.....	38
<i>Никон О.К., Остапчук М.М.</i> Формування мотивації вдосконалення виконавських навичок у самостійній роботі студентів.....	45
<i>Павлішин Н.В.</i> Музичний розвиток підлітків в умовах інтеграції мистецтв.....	53
<i>Пальоха О.А.</i> Роль задатків і здібностей у професійній музичній діяльності.....	60
<i>Піддубник В.Г., Якимчук С.Н.</i> Проблеми концертного хвилювання співаків творчого колективу.....	68
<i>Прокопович Т.Ю.</i> Педагогіка музична і музейна: сучасні тенденції взаємодії.....	74
<i>Сверлюк Я.В.</i> Методологічні підходи професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	80
<i>Симончук Т.Д.</i> Роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків.....	89
<i>Радковська Л.М., Цибульська С.Ю.</i> Використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва в ЗОШ.....	95
<i>Тетєнєва Н.О.</i> Форми та методи розвитку музичних здібностей на уроках сольфеджіо в ДМШ.....	101
<i>Турчин Г.П.</i> Художні завдання диригента оркестру в роботі над музично-виразовими засобами.....	107
<i>Ужинський М.Ю., Капітанець Л.М.</i> Студія електронної музики як творча майстерня музиканта-інструменталіста.....	117
<i>Фарина Н.П.</i> Концертно-виконавська діяльність студентів-вокалістів: педагогічний аспект.....	124
<i>Федачко І.Б.</i> Еволюція педагогічних поглядів на процес роботи над музичним твором.....	131
<i>Хуан Ханьцзе.</i> Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя музики до сценічного партнерства.....	138
<i>Цюлюпа С.Д., Цюлюпа Н.Л.</i> Педагогічні принципи викладання фахових дисциплін зі спеціальності "Музичне мистецтво".....	144

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Mirosław Dymon. Kształtowanie zainteresowań i umiejętności muzycznych dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym</i>	151
<i>Блищук Н.В. Творча майстерність піаніста-концертмейстера дитячого хору</i>	164
<i>Буцяк В.І., Турко Н.С. Культурологічні засади появи та функціонування музичних інструментів</i>	170
<i>Власюк О.П. Спадщина українського мистецтва в історичній ретроспективі</i>	178
<i>Трачук Л.Д., Гаврилюк С.В. Тульчинське училище культури в мистецькому житті Поділля</i>	189
<i>Галаган В. Технологічні основи колективного виконавства</i>	195
<i>Дзвінка Р.І. Творчий доробок Михайла Тимофіїва в контексті еволюції сопілкового виконавства</i>	204
<i>Димченко С.С. Проблеми становлення та розвитку диригентського мистецтва: здобутки і перспективи</i>	210
<i>Krous O.P., Pryt K.O. Folklor of Volyn Polissya as an important factor of formation of national self-identity of future music teachers</i>	220
<i>Крусь О.П. Регіональний музичний фольклор – інтегральна частка духовної скарбниці нації</i>	226
<i>Островська Г.Б. Творчий портрет Лідії Сергіївни Костянець</i>	232
<i>Петричук О.В. Історико-культурні передумови формування специфікацій стилю в музиці</i>	241
<i>Симончук І.А. Даюк Ж.Ю. Артистично-театральні аспекти виконавського мистецтва у творчості провідних українських баяністів</i>	248
<i>Сташук О.А. Творчо-педагогічний феномен Олександра Панасовича Довгалока</i>	254
<i>Столярчук Б.Й. Збирач народних пісень Рівненщини Петро Степанюк</i>	262
<i>Ускова А. Обряд випікання весільного короваю у селі Колом'є Славутського району Хмельницької області</i>	266
<i>Филичук М.С. Бас-гітара в культурно-мистецькому просторі: генеза, розвиток, сучасний стан</i>	275
<i>Франчук Д. Історія та народнопісенна творчість села Самчики (Старокостянтинівського району Хмельницької області)</i>	283
<i>Цапун Р.В. Українська традиція святкування масниці та відтворення обрядодій в студентському середовищі</i>	293
<i>Черніско В.А. Творчий доробок Євгенії Родзь через призму історії та спадкоємності</i>	299
<i>Шереток Р.М. Мистецьке наповнення інтер'єру культових споруд ордену кармелітів на Волині (за матеріалами праць Т. Стецького і Я. Гіжицького)</i>	306
<i>Шихова Г.І. Зародження та розвиток української музичної освіти у XVI-XIX ст.</i>	314
<i>Радковська Л.М., Яцук І.І. Сучасна бандура: новий статус академічного і професійного інструменту</i>	320

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Кардаш (Гергелюк) В.В.</i> Розвиток емоційної сфери дітей з особливими потребами засобами музичного мистецтва	325
<i>Грабік Н.В.</i> Методи творчого самовираження учнів у вокально-хоровій роботі загальноосвітніх навчальних закладів	329
<i>Гумінська О.О.</i> Науково-методичні засади самовираження учнів у музичній діяльності	334
<i>Гурин А.В.</i> Інструментальне музикування на уроках музичного мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі	338
<i>Карманюк Ю.В., Григорчук І.С.</i> Музичний фольклор в системі засобів музичного виховання молодших школярів	345
<i>Клець Т.</i> Розвиток техніки диригування у студентів музично-педагогічних спеціальностей	350
<i>Крет М.В.</i> Музика та її морально-виховні функції у процесі становлення особистості	357
<i>Лукащук О.І.</i> Роль мистецтва у професійному становленні майбутнього вчителя музики	362
<i>Крижановська Т.І., Оксенчук Д.Ю.</i> Розвиток виконавської культури учня-баяніста за методикою Петра Серотюка	370
<i>Пастушенко Л.А.</i> Принципи і підходи виховання естетичних смаків майбутніх учителів музичного мистецтва	379
<i>Пастушенко А.С., Гарбуз Т.В.</i> Вища школа в системі національно-патріотичного виховання молоді на кращих зразках народної пісенної творчості	386
Про авторів	393

МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР В СИСТЕМІ ЗАСОБІВ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Анотація. У пропонованій статті розкрито зміст поняття "музичний фольклор". Виявлено специфіку його функціонування в системі засобів музичного виховання.

Ключові слова: музичний фольклор, виховання, молодші школярі, засоби.

Аннотация. В предлагаемой статье раскрыто содержание понятия "музыкальный фольклор". Выявлено специфику его функционирования в системе средств музыкального воспитания.

Ключевые слова: музыкальный фольклор, воспитание, младшие школьники, средства.

Annotation. In this article disclosed content of the term "musical folklore". The specificity of its functioning in the system of musical education means is revealed.

Key words: musical folklore, education, younger schoolchildren, means.

Постановка проблеми. Духовний зміст сучасної людини знаходить вияв у поступовому зростанні інтересу до фольклорної спадщини, яка нині відкривається новими гранями, а також у зверненні до невичерпної духовної скарбниці, котра живила багато поколінь наших предків, але останніми десятиліттями була майже забута. Отже, дослідження теми про залучення музичного фольклору до формування національної свідомості школярів є вкрай актуальним.

Суттєвого значення набуває оволодіння обрядовою спадщиною українського народу. В процесі фахової підготовки студентів музично-педагогічної спеціалізації формування національної орієнтації тісно пов'язане з подальшим розвитком системи музично-естетичного виховання школярів, де вчитель є своєрідним посередником для дитини у пізнанні нею світу.

Аналіз досліджень. Актуальність даної проблеми підтверджується дослідженнями, де розглядається роль національного чинника у формуванні культури особистості. Це праці відомих філософів та діячів культури Г. Гегеля, І. Канта, М. Грушевського, І. Огієнка, Д. Чижевського, І. Дзюби, К. Шудрі, М. Поповича [4].

Народно-пісенна спадщина впливає на інтелектуальний та емоційний стан людської свідомості, відкриває широкі можливості для формування у майбутніх вчителів музики відчуття цінностей навколишнього світу та ставлення до них. Значення пісенного фольклору у формуванні духовного світ людини висвітлено у працях таких педагогів як В. Сухомлинський, К.Ушинський, мистецтвознавців – І. Ляшенка, О. Костюка, фольклористів –

А. Іваницького, Л. Кулаковського та інших. Саме вони наголошували на необхідності глибокого вивчення народного мистецтва, на аналізі його взаємозв'язку з історією суспільства. На виховне значення народної пісенно-обрядової спадщини вказували видатні вітчизняні педагогічно-композитори М.Лисенко, М. Леонтович, Я. Степовий, К. Стеценко, які у своїй творчості та педагогічній діяльності спиралися на народні традиції.

Висвітлення основного матеріалу. Кожен народ, навіть кожна соціальна група має свої звичаї, що освячені віками та виробилися протягом багатьох століть.

Культура народної пісенності нашого народу своїм корінням сягає глибокої давнини. Народна пісня стала її скарбом, що виражає в музично-поетичних образах важливі події життя людей, їх звичаї та обряди. Український музичний фольклор включає в себе величезну кількість пісень, танців, замовлянь, обрядів. В ньому знайшов відображення визначний мистецький талант української нації.

Минали століття, десятиріччя, йшли роки. Народжувались нові пісні, але не забувались старі. Як цінну реліквію передавали її старі люди своїм дітям і внукам з покоління в покоління.

Фольклор – народна мудрість – величезна скарбниця. Цей термін староанглійський.

Музичний фольклор – це народні пісні, танці, думи, інструментальні награти. На відміну від професійної музики фольклор не знає авторства. Ці твори живуть в усній традиції, тобто передаються із уст в уста, інколи видозмінюються. Їх колективним автором є народ, і тому в народних піснях проявляються своєрідні риси, які і складають характерну особливість національної музичної школи [4].

Усі без винятку великі композитори цінували народні пісні і знаходили в них джерело творчого натхнення. В багатьох творах українських композиторів ми чуємо ритми народних танців та наспіви українських пісень.

Можна сказати, що вся українська музика наповнена інтонаціями, характерними зворотами, запозиченими з рідного фольклору. Саме вони підкреслюють відмінність однієї національної культури від іншої. Детальніше познайомившись з музичною творчістю народу, можна переконатися в розмаїтті пісенних жанрів. Так як народження пісні з давніх давен було пов'язано з життям людей, їх трудовою діяльністю, побутом, то серед народних пісень існують різні види: трудові, ігрові, обрядові, історичні, сімейно-побутові, ліричні, тощо.

Календарно-обрядові пісні зародилися ще в дохристиянські часи і були обумовлені річним колом землевпорядкувальних робіт. Такі пісні виконувались в певний час року, інколи навіть в чітко визначене число. Вони до нас дійшли разом з давніми звичаями – обрядами. Тому їх і називають календарно-обрядовими. Людина в ті далекі часи була тісно

пов'язана з природою, від якої залежав сам устрій її життя. Звідси поклоніння давніх слов'ян Сонцю – джерелу життя, одухотворення різних явищ природи.

Давнім культом Сонця були породжені старовинні свята слов'ян. Самі їх дати були співвіднесені з важливими моментами обертання Землі навколо Сонця, від яких залежала зміна пір року [9].

Серед пісень календарного циклу веснянки вирізняються особливим яскравим тембром звучання, розмаїттям наспівів та колоритністю обрядових дій, які їх супроводжують.

Стародавнє населення Європи весняним обрядам надавало магічного значення: кличучи весну, вірили, що заговірні формули і ритуальні дії сприяють швидкому пробудженню природи.

Однієї чіткої дати зустрічі весни не існує. Зазвичай спів веснянок починався 1 березня, або взагалі в різні числа кожного року. Це залежало від того, коли з'являлись перші проталини у снігу, або коли річка починала танути, або – коли вперше закує зозуля. Головна риса веснянок – їх зв'язок з рухом, з танцем. Хоровод уособлює не просто радісні почуття, але й символізує намагання виконавців власними діями сприяти бурхливому розквіту природи. З часом магічні елементи, які були закладені у веснянки ще в язичницькі часи, слабнули, а зустріч весни перетворювалась у звичайне молодіжне свято з іграми та забавами.

На Україні існують зараз два різновиди: веснянки і гагілки. Гагілки (гаївки, ягілки, маївки) виконуються на протязі кількох днів під час великодніх свят (в Галичині, на Волині, Поділлі). На Волині існує ще одна назва – рогульки, які, можливо, належали колись до окремого різновиду веснянок – гаївок. Веснянки виконують з ранньої весни і аж до русального тижня (до зелених свят). Між веснянками і гагілками різниця лише в тому, що гагілки – це ігрові пісні, що супроводжуються танцем, а веснянки – це молодіжні ігри та пісні, які виконуються без руху. Виділяють такі види весняної обрядовості:

- спів весняних пісень-закличок;
- водіння танців та ігор (із співом);
- пантомімічні сценки та ігри.

У березні, коли починав танути сніг, дівчата збирались групами і починали співати пісні-заклички у змісті яких містяться мотиви кохання та подружнього життя. До початку весняних співів дівчата готували гарне вбрання і прикраси. У призначений час, одягнувшись, вони виходили на край села, ставали на узвишші і співали, рухами не супроводжували. Іноді починали співати рано, коли ще лежав сніг. Це досить давній пласт веснянок.

Весняні танки та ігри – це найбільша група творів, що об'єднує східноукраїнські веснянки і західноукраїнські гаївки. Типова їх ознака – нерозривна єдність наспіву, тексту і руху. Велика кількість ігрових

веснянок виконуються як кругові (дівчата утворюють коло) так і ключові (ставши шнурком, виконавиці йдуть одна за одною, випісуючи різні фігури і криві лінії).

Веснянки вважаються переважно дівочими піснями. В багатьох, основний персонаж – дівчина та її турботи. Виконання веснянок часто пов'язане з грою, хороводом та сценічною дією. Веснянки вирізняються багатством поетичних образів, ритмічних форм. Характер мелодій пісень весняного циклу м'який, ліричний, радісний (як от "Подольночка", "Вийди, вийди, Іванку", "А вже весна").

Пантомімічних сенок-ігор збереглося найменше, вони практично вийшли з ужитку. В них збереглися слов'янські язичницькі вірування. Існував звичай випікати із тіста жайворонків. Діти з "жайворонками" вилазили на дерева, паркани і закликали весну. В окремих місцевостях існував звичай палити вогнища на весняне рівнодення та робити опудала (Мару, Марену, Кострубонька), які були символом немічної зими, що відступає. Супроводжуючи співами і танцями, їх кидали у вогонь або воду.

Спосіб, яким виконують веснянки важко назвати співом у звичайному розумінні цього терміну. Це скоріше спів-вигук – відкритий, гортанний, що ніби належить самій природі і зливається з тривожним хором звуків весни. Не випадково веснянки – єдиний вид народних пісень, виконання яких в епоху християнства вважалося можливим під час весняного посту.

Магічна функція веснянок спочатку переважала над естетичною. Це вплинуло і на тип фактури, що сформувався у весняних піснях, – звичайно це одноголосний наспів з незначними відхиленнями голосів від унісону (так звана гетерофонія). Інший тип фактури (втора в терцію, підголосковий склад) зазвичай свідчить про пізніше походження, переінтонування веснянок.

У більшості давніх веснянок головне – не задушевні мелодії, що спонукають "підтягнути" пісню, і не запальні ритми, що кличуть у танок, і навіть не влучні вислови селянської поетичної мови. Головне – те, що в піснях інших жанрів майже забуте; відчуття єдності людини з природою, усвідомлення себе її частиною.

Веснянки – пам'ять людства про дитинство, зворушлива "колиска", що навіть тривожні образи, які неясними тінями проступають із віків.

Одним із завдань реформування освіти в Українській державі є відродження та розбудова національної системи освіти як найважливішої ланки формування всебічно розвиненої, творчої особистості, що здатна самостійно застосовувати знання на практиці. Виходячи з цього перед школою постає завдання не лише домогтися, щоб діти засвоїли знання, але й вміли б вільно застосовувати ці знання у нових навчальних ситуаціях, для розширення й поглиблення свого пізнавального досвіду [2, с.101].

Так, Закон України "Про освіту" визначає, що мета освітнього процесу в державі – всебічний розвиток людини як особистості та найвищої

цінності суспільства. У національній програмі "Освіта (у ХХІ столітті)" йдеться про необхідність утвердження ідеалів правди, справедливості, патріотизму, доброти, працелюбності та інших добродітностей. Особистісна орієнтація сучасної освіти передбачає прилучення дитини до естетичного досвіду людства, до творчої діяльності, що є основою естетичного розвитку особистості. У зв'язку з цим важливого значення набуває осмислення конкретних питань естетичного виховання і естетичної діяльності та базових теоретичних засад формування естетичної культури особистості [1, с.10].

Впровадження культурологічних доміант у сучасну систему освіти ставить більш високі вимоги до професійно-педагогічної підготовки вчителів початкової ланки, які покликані закласти надійне підґрунтя духовності та культури школярів. Реформування системи освіти в цілому, употужнення її культурологічного спрямування потребує суттєвого вдосконалення мистецької підготовки вчителя початкових класів, підвищує вимоги до його особистості, рівня культури, духовності, морально-етичних принципів.

Програма "Музичне мистецтво 1-4 класи" [7, с. 344-394] пропонує низку календарно-обрядових пісень для виконання.

Навчальна діяльність є основою виховного впливу мистецтва на особистість школяра. Систематичне викладання предметів художньо-естетичного циклу є запорукою цілеспрямованої реалізації могутнього педагогічного потенціалу художніх цінностей. Основа емоційної сфери художнього розвитку особистості – це емоції, почуття, переживання, ставлення, що виникають у процесі спілкування з мистецтвом. Емоції – суб'єктивні реакції людини і тварини на вплив внутрішніх і зовнішніх подразників, що виявляються у вигляді задоволення або незадоволення, радості, страху і т.д. [6, с. 115]. Почуття в психології – особливий вид емоційних переживань, що носять чітко виражений предметний характер і відрізняються відносною стійкістю [10].

Художній розвиток особистості, її творчих якостей та індивідуальних особливостей повинен здійснюватись на основі інтенсивного оволодіння художніми знаннями, уміннями і навичками. Згідно діючої програми для загальноосвітніх навчальних закладів у 1-4 класах "Музичне мистецтво" [5] учні мають володіти досить широким діапазоном художніх та музичних навичок.

Висновок: Основними передумовами розвитку обізнаності у сфері музичної етнопедагогіки ми вважаємо: домінування образного сприйняття та мислення; силу, яскравість уяви; активний розвиток теоретичного мислення як основи формування музичного апарату, системи художніх суджень, поглядів; підвищену емоційність, вразливість, безпосередність, як основу розвитку музичних інтересів, ціннісних орієнтацій; зацікавленість та активність в різних формах їх музичного втілення.

Важливим засобом формування національної свідомості у школярів є українська народна пісня.

Провідні українські просвітителі, діячі культури вважали народну пісню джерелом виховання історичної пам'яті, знань про народ, життєвий уклад українців, їх культуру, формування народних ідеалів та сподівань, щирого патріотизму, любові до України, непереможної любові до волі й ненависті до рабства, неволі; усвідомлення особистістю своєї людської і національної гідності; прагнень до злагодності українців; любові і пошани до батьків, родини, роду, народу; чистоти та щирості почуттів, людяності, працьовитості, краси навколишнього світу, рідної землі тощо.

Список літератури

1. Волкова Н.П. Педагогіка/ Н.П. Волкова. – К.: Педагогіка, 2001. – 576 с.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти// Початкова школа. 2001. – № 1. – С. 3-5.
3. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етногр. Нарис./ О. Воропай – К.: "Велес", 2009. – 432 с.
4. Крамська С.Г. Педагогічні засади використання пісенно-обрядового фольклору в процесі підготовки вчителя музики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 "Методика викладання музики та методики музичного виховання" / С. Г. Крамська. – Київ, 1998. – 15 с.
5. "Музичне мистецтво" – Музичне мистецтво: Програма для загальноосвітніх закладів 1-4 класи. – Електронний ресурс. – www.mon.gov.ua.
6. Психологія: Словарь / Под общ. ред. Петровского А.В., Ярошевского Г. М. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
7. Ростовський О.Я. та ін.. Музика // Ростовський О.Я., Хлебнікова Л.О., Марченко Р.О. // Програми для середньої загальноосвітньої школи 1-4 класи. – К.: Початкова школа. – 2006. – 432 с.
8. Пономарьов А. Українська етнографія: Курс лекцій. / А. Пономарьов – К.: Либідь, 1994. – 320 с.: іл.
9. Казак І. І. та ін. // Казак І. І., Демчишин М. С., Сенченко Л. І. // Українська музична література. Ч. 1 – навч. пос. для учнів дит. муз. шк. – К.: 2007. – 144 с.

УДК:785.1:37

Клець Т.

РОЗВИТОК ТЕХНІКИ ДИРИГУВАННЯ У СТУДЕНТІВ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. У статті розглядаються питання розвитку техніки диригування у студентів музично-педагогічних спеціальностей. Розкривається сутність понять "диригування", "техніка диригування", "диригентський апарат", "диригентські жести". Характеризується техніка диригування як засіб втілення музичного образу в жестах та вираження змісту музичного твору.

Ключові слова: диригування, техніка диригування, студенти, музично-педагогічна освіта.

Наукове видання

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Відповідальні за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович
Шевчук Степан Іванович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 23.03.2017 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 23,02. Наклад 100 пр. Зам. 18.
Видавництво «Волинські обереги».
33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».